

राक्सिराङ्ग गाउँपालिकाको आ.व. २०८०/०८१ को लागि प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम

सभाको उपाध्यक्ष ज्यू,
सदस्य ज्यूहरू,

नेपालको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय एकता, स्वाधिनता र स्वाभिमानलाई अक्षुण्ण राख्दै जनताको सार्वभौम अधिकार, स्वायत्तता र स्वशासनको अधिकारलाई आत्मसात गर्दै समुन्नत संघीय शासन प्रणाली मार्फत स्थानीय तहको रूपमा यस गाउँपालिकालाई प्राप्त संवैधानिक अधिकार प्रयोग गर्दै समग्र गाउँपालिकालाई न्यायपूर्ण, विभेदरहित, सबल र सम्बृद्ध बनाउन आ.व. २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरीमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफूलाई गौरवान्वित ठान्दछु ।

पूर्वाधार विकासका दृष्टिकोणले बामे सडैं गरेको र आर्थिक, सामाजिक रूपले पिछडिएको यस गाउँपालिकामा विभिन्न हिसावले बन्चिती परेका समुदायको उत्थानलाई मुख्य रूपले ध्यानमा राखेर समग्र राक्सिराङ्ग बासीको जीवनस्तर सुधारको निम्ति यस नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ ।

यस गौरवपूर्ण क्षणमा नेपालमा स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, सामाजिक न्याय, समतामूलक समाज निर्माणको लागी भएका विभिन्न लोकतान्त्रिक आन्दोलनहरू र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाको खातिर जीवन उत्सर्ग गर्ने तमाम ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति श्रद्धान्जली, बेपत्ता एवम् पिडित नागरिकहरूप्रति हार्दिक सम्मान र सहानुभुती व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

चालु आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन एवं आगामी आ.व. को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा साथ दिनुहुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू, शिक्षकहरू, राजनितिक दलका प्रतिनिधिहरू, समाजसेवी, सहकारी, सरकारी निकायहरू, सहयोगी सामाजिक/सामुदायिक संघ संस्थाहरू एवम् सम्पूर्ण राक्सिराङ्ग गाउँपालिकावासी आमा बुवा दाजुभाई तथा दिदि बहिनीहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

गाउँपालिकाको आवश्यकता, स्रोत र क्षमता, हाम्रो अधिकार प्रयोगका लागि व्यवस्था गरिएका संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीय कानूनहरू, आवधिक योजनाहरू, दिगो विकास लक्ष्यहरू, गाउँपालिकाको क्षेत्रगत योजनाहरूको आधारमा आगामी आ.व. को यस नीति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ ।

सभाका सदस्य ज्यूहरू,

अब म राक्सिराङ्ग गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०८०/०८१ को लागि प्रस्तावित बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

कृषि, विद्युत, पर्यटन र पूर्वाधार, राक्सिराङ्ग विकासको आधार को महाअभियानलाई सार्थक तुल्याउन नेपालको संविधान बमोजिम संघ प्रदेश र स्थानीय तहबीचको समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्त स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को मर्म अनुरूप गाउँपालिकाले यहाँबाट सम्पादन हुने, विकासात्मक, प्रबद्धनात्मक, नियमनकारी र सेवा प्रवाह सम्बन्धी सम्पूर्ण क्रियाकलापहरू एकिकृत एवम् समन्वयात्मक रूपले

सञ्चालन गर्दै जनतालाई प्रभावकारी स्थानीय सरकारको अनुभूती दिलाउँदै सुन्दर, शान्त र विकासशील राक्सिराङ्ग निर्माण कार्यलाई आगामी वर्ष पनि निरन्तरता दिईनेछ ।

आर्थिक विकास :

१. स्थानीय हावापानी सुहाउँदो अन्न, तरकारी, फलफूल खेति, व्यवसायिक पशुपालन लाई प्रबर्द्धन गर्दै खाद्यान्नको उत्पादन, वितरण र उपभोगमा स्थानीय कृषकको नियन्त्रण कायम गर्दै स्वावलम्बी र सवल कृषि क्षेत्रको निर्माणका लागि गाउँपालिकाको भूउपयोग नीति तथा तथा भुमी व्यवस्था योजना, २०७८ र खाद्य तथा पोषण सुरक्षा योजना, २०७८ लागु गरिनेछ ।
२. गाउँपालिकामा उत्पादित स्वास्थ्यबर्धक रैथाने खाद्य पदार्थको सट्टा बजारमा पाईने अखाद्य पत्रु खाना तथा पेय पदार्थ खपतको अवस्था विकराल बन्दै गैरहेकोले उक्त विकृति हटाउन स्थानीय उत्पादन प्रबर्द्धन एवम आयातित पत्रु खाना विस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
३. गाउँपालिकामा उत्पादन हुन सक्ने तुलनात्मक लाभका नगदे बालीहरु कफि, अलैंची, ओखर, चिया, काजु, कुरीलो लगायतको उत्पादन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन गरी नगदे बाली विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । साथै वनजन्य उत्पादन प्रबर्द्धनको लागि कृषि बन तथा संरक्षित खेति सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४. गाउँपालिकामा स्थापित माटो परिक्षण ल्यावको सेवा विस्तार गर्दै वडा स्तरमा घुम्ती माटो परिक्षण शिविर सञ्चालन गरिनेछ । साथै प्रदुषणको कारणले माटोको उत्पादकत्व घटिरहेको अवस्थालाई मध्यनजर गरेर फोहोरमैलाबाट माटोको उत्पादकत्वमा परेको असरबारे जनचेतना जगाउँदै घरायसी फोहोरबाट कम्पोष्ट मल बनाउन फोहोरबाट मल, हाम्रो खेति सफल कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५. कृषि बाली एवम पशुपन्छि, बीमा कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी र व्यापक बनाईनेछ । यसका लागि व्यवसायिक पशुपालन एवम खेतिपाति गर्ने कृषि तथा पशुपञ्छि फर्महरुलाई अनिवार्य पशु एवम बाली बीमा गर्न लगाईने छ ।
६. रैथाने बालीको उत्पादन बृद्धी एवम बीउ संरक्षणको लागि थप कृषि उपज संकलन केन्द्रहरु विस्तार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिँदै बीउ संरक्षण केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
७. कृषि उपजको बजारीकरणको लागि सामुदायिक संघसंस्था, समूह, सहकारीहरुको समन्वयमा सञ्चालित हाट बजारलाई अझ प्रभावकारी र व्यापक तुल्याउँदै कृषि उपज प्रदर्शनी कार्यलाई प्रतिस्पर्धी बनाईनेछ । साथै व्यवसायिक मौरीपालन कार्यलाई प्रोत्साहन गर्दै मौरीपालक कृषकहरुलाई उद्यमशीलता विकास तालिममार्फत महको बजारीकरण र आम्रदानीलाई पूँजिकृत गर्ने व्यावसायिक सीप प्रदान गरिनेछ । मह, चिउरी र अन्य कृषि उत्पादनहरुको गुणस्तर अभिवृद्धी गरी ब्राण्डिङ्ग गर्दै उक्त उत्पादनहरुको बजारीकरणको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
८. कृषि सेवालाई विकसित एवम व्यवस्थित बनाउने उद्देश्यले कृषि अनुसन्धान र विकास गर्न साझेदार संस्थाहरूसँगको समन्वयमा खोज अनुसन्धानमूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । कृषि क्षेत्रमा विकास भईरहेका नयाँ प्रविधि एवम प्रयोगबारे गाउँपालिकाभित्रका किसानहरुलाई सचेत बनाउँदै कृषि कर्ममा सो कुरालाई अनुसरण गर्न कृषक पाठशाला कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।

९. पशुपञ्चिको स्वास्थ्य परिक्षणलाई आधुनिक र प्रविधियुक्त बनाउन गाउँपालिकामा स्थापित प्रयोगशालाको सेवा विस्तार गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाको दुर्गम वडाहरूलाई लक्षित गरि **घुम्टि पशु स्वास्थ्य शिविर** कार्यक्रमलाई विस्तार गरिनेछ ।
१०. सहकारी मार्फत सञ्चालित दुग्ध संकलन एवम चिस्यान केन्द्रको सेवा विस्तार गर्दै दुग्ध र दुग्धजन्य उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न **उन्नत जातको गाईपालनमा अनुदान कार्यक्रम** सञ्चालन गरिनेछ । साथै व्यवसायिक पशुपालक कृषकहरूलाई पशुआहार (पेलेट फिड, ब्लक, साईलेज) मा सहायता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
११. गाउँपालिकाभित्र कृयाशील सहकारी संस्थाहरूलाई यहाँका जनताहरूको जीवनस्तर सुधार गर्दै उनीहरूको आर्थिक सामाजिक विकासमा गाउँपालिकाको साझेदारको रूपमा अघि बढाउन पहल गरिनेछ । साथै यहाँका बजारोन्मुख क्षेत्रहरूमा बचत तथा ऋणको कारोबार गर्न सहकारीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । छरिएर रहेका र निष्क्रिय सहकारीहरूलाई व्यवस्थित बनाउन उद्देश्य मिल्ने सहकारीहरूलाई मर्ज गरि सक्रिय बनाईनेछ ।
१२. जनताहरूलाई वित्तिय सचेतना प्रदान गर्दै उनीहरूलाई वित्तिय संस्थामार्फत प्रवाह हुने सेवाहरूप्रति आकर्षित गराउन गाउँपालिकाभित्र क्रियाशील वित्तिय संस्थाहरू संगको समन्वयमा **वित्तिय साक्षरता** सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू आयोजना गरिनेछ ।
१३. गाउँपालिकाभित्रका प्राकृतिक स्रोतहरूको उपयोग गर्दै स्थानीय सामुदायिक बन उपभोक्ता समूह सँगको साझेदारीमा फिसीङ्ग सुविधासहितको प्राकृतिक पोखरी, स्नान कुण्ड र रेस्टुरेण्ट स्थापना गरी पर्या पर्यटनको माध्यमबाट स्थानीय बासिन्दाहरूको आयस्तर वृद्धिमा जोड दिईनेछ । खोला, खोल्सा, पोखरीहरूको संरक्षण एवं रैथाने **असला माछा संरक्षण कार्यक्रम**लाई निरन्तरता दीईनेछ । साथै यसअघि सम्भाव्यता अध्ययन भैसकेको पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा पर्यटन पूर्वाधार निर्माण प्रारम्भ गरिनेछ ।
१४. स्थानीय आदिवासीहरूको **प्रकृति र संस्कृति**मा आधारित परम्परागत जीवनशैलीलाई पर्यटनसँग जोड्दै व्यवसायिक बनाउन चेपाङ, तामाङ, मगर र ठकुरी समूदायमा होमस्टे सञ्चालन गर्न दातृ संस्थाहरूको समन्वयमा आवश्यक **तालिम र प्रोत्साहन सामग्री प्रदान गर्ने** कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१५. गाउँपालिकामा निर्माणाधीन चेपाङ संग्रहालय, कोशेलीघर निर्माण सम्पन्न गराई सो समुदायको पुरातात्विक महत्वका थप बस्तुहरूको संकलन एवम संरक्षण गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका प्राकृतिक, पुरातात्विक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरूलाई संघीय एवम् प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा संरक्षणात्मक, प्रवर्द्धनात्मक तथा विकासात्मक कार्यहरू गरिनेछ ।
१६. **स्थानीय रोजगार योजना तर्जुमा** गरि बेरोजगार जनशक्तिको पहिचान, अभिलेखन, सीप विकास विधी र संस्थागत सुदृढिकरणको लागि आवश्यक कार्य आरम्भ गरिनेछ । साथै स्थानीय यूवाहरूलाई स्वदेश तथा विदेशमा रोजगारी प्राप्त गर्न बजारमुखी व्यवसायिक सीपमुलक तालिमहरू प्रदान गर्न अध्यक्ष रोजगारी प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई अझै प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१७. गाउँपालिकाभित्र क्रसर, खानीजन्य, बन पैदावरमा आधारित, जडिवुटी प्रशोधन गर्ने, कृषिजन्य र परम्परागत पेशामा आधारित लघु उद्योग स्थापनाको लागि क्षेत्र पहिचान गरी आवश्यक पूर्वाधार

निर्माणको लागी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी औद्योगिक ग्राम स्थापनाको कार्य आरम्भ गरिनेछ ।

सामाजिक विकास

१८. गाउँपालिकाभिन्न बसोबास गर्ने विपन्न घरपरिवारहरूलाई ७५ प्रतिशत अनुदानमा स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रममा समावेश गराई गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच स्थापित गर्न स्वास्थ्य बीमा अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१९. गाउँपालिकाबासीहरूको आफ्नै राक्सिराङ्ग आधारभुत अस्पताललाई पर्याप्त जनशक्ति र प्रविधियुक्त बनाई स्वास्थ्य बिमा र फार्मसी सहितको सेवा सञ्चालन गरि यहाँका बिरामीहरूलाई आफ्नै पालिकाभिन्न गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा निरन्तर प्रदान गर्न गाउँपालिका अन्तर्गतका वडाहरूबाट राक्सिराङ्ग आधारभुत अस्पतालसम्म निःशुल्क स्वास्थ्य बस सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
२०. स्थानीय जनतामा गुणात्मक स्वास्थ्य सेवाको पहुँच सुनिश्चित गर्न विशेषज्ञ सेवा सहितको घुम्ती स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै यसलाई अझै प्रभावकारी बनाउन सबै वडाहरूमा विस्तार गरिनेछ । दुर्गम भेगमा रहेका बासिन्दाहरूको स्वास्थ्य समस्या एवम रोगहरू जस्तै दम, क्षयरोग, मोतिविन्दु आदिलाई निवारण गर्न प्रभावित क्षेत्रमा उक्त रोगहरूसँग सम्बन्धीत विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
२१. पूर्ण खोपको सुनिश्चितता जस्ता मानव स्वास्थ्यसँग प्रत्यक्ष जोडिएका विषयबस्तुहरूलाई सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू मार्फत अभियानको रूप दिई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
२२. राक्सिराङ्ग गाउँपालिका क्षेत्रभिन्न रहेका स्वास्थ्यचौकी एवं स्वास्थ्य संस्थाहरूको स्तरोन्नती गरिनेछ । साथै प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचबाट टाढा रहेको बस्तीहरूमा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र तथा बर्थिङ्ग सेन्टर स्थापनाको लागि प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग अनुरोध गरी पहल गरिनेछ ।
२३. बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी आमाको पोषण अवस्थाको लेखाजोखा, नियमन, कुपोषण उपचार लगायत मातृ शिशु सुरक्षाको लागि पोषण प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र महामारी फैलाउन सक्ने रोगहरूको निगरानी र नियन्त्रणको लागि निरोधात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
२४. परिवार नियोजन, प्रसुती सम्बन्धी सेवा, स्त्रीरोग सम्बन्धी स्वास्थ्य सेवाको विस्तार र स्वास्थ्य सेवामा नागरिकहरूको पहुँच विस्तार गर्ने तथा आकस्मिक अवस्थामा उपचारको व्यवस्था गरिनेछ । साथै, प्यालिएटिभ केयर तथा प्रशामक सेवालाई प्रभावकारी बनाउन आमा बुवा वचाउ तथा प्रशामक सेवा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५. विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्य समस्याहरू निवारण गर्न किशोर किशोरी लक्षित मनोसामाजिक परामर्श सहितको विद्यालय केन्द्रित विस्तृत विद्यालय स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२६. “शिक्षा नै विकासको मूल आधार” भन्ने मान्यताका साथ गाउँपालिकाको समग्र शैक्षिक क्षेत्रको उन्नयनको लागि स्थानीय शिक्षा योजना कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२७. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित दश जोड दूई सञ्चालित विद्यालयहरूलाई आवश्यक पूर्वाधारको लागि अनुदान सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । साथै सामुदायिक विद्यालयहरूमा ईन्टरनेट सेवा विस्तार गरिनेछ ।
२८. “राक्सिराङ्ग गाउँपालिकाको इच्छा, गुणस्तरीय प्राविधिक शिक्षा” कार्यक्रम अन्तर्गत प्राविधिक धार सञ्चालित विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्दै थप विद्यालयहरूमा प्राविधिक धार विस्तार गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । गाउँपालिकाका विपन्न, दलित, चेपाङ छात्रा, बुहारीहरूको शिक्षामा सहज पहुँच र प्राविधिक शिक्षामा प्रोत्साहन गर्न विभिन्न छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२९. 'स्वास्थ्यका लागि खेलकुद, युवाका लागि खेलकुद' भन्ने मान्यताका साथ गाउँपालिकास्तरीय खेलकुद तथा युवा लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । समावेशी समिति गठन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि निर्माण गरि गाउँपालिका क्षेत्र भित्र संचालन हुने युवा, महिला, आदिवासी जनजाति, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकारको संरक्षण गर्दै उनीहरू लक्षित कार्यक्रमहरूलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
३०. ज्येष्ठ नागरिकहरूको अनुभवको आदानप्रदान गर्न तथा समाजमा वहाँहरूले पुर्याउनुभएको योगदानको कदर गर्नका लागि गाउँपालिकामा रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मान गरिनेछ । साथै व्यवस्था परिवर्तन गर्दै लोकतन्त्र र सामाजिक न्यायको पक्षमा जीवन व्यतित गर्ने अग्रजहरूको सम्मान तथा सम्झनामा प्रतिष्ठान, स्मारकहरू स्थापना गरिनेछ ।
३१. बालश्रम, बालविवाह, बहुविवाह, दाईजोप्रथा, बोक्सीप्रथा, जातिय छुवाछुत तथा भेदभाव जस्ता सामाजिक कुरीति एवम अन्धविश्वास न्यूनीकरण गर्दै समतामुलक समाज निर्माणको लागि **सामाजिक विभेद निवारण सम्बन्धी स्थानीय कार्ययोजना** तर्जुमा गरी गाउँपालिकाबाट सम्पादन हुने सम्बन्धित कृयाकलापहरूलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।
३२. एकल महिला, घरेलु हिंसा पीडित महिला र असहाय बालबालिका, जेष्ठ नागरिकहरूको सुरक्षा तथा संरक्षणको लागि संघ तथा प्रदेश सरकार तथा सहयोगी संघ संस्थासँगको साझेदारीमा पूनस्थापना केन्द्र, आश्रय केन्द्र, स्याहार केन्द्र स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ ।
३३. बालबालिकाको संरक्षण र हितको लागि बाल संरक्षणात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै, विद्यालयस्तरमा बाल क्लव गठन तथा परिचालन गर्दै बाल विवाह न्यूनीकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै गैर सरकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा महिला हिंसा, मानव वेचविखन तथा बाल श्रम नियन्त्रणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३४. बालबालिकाको संरक्षण र हितको लागि बाल संरक्षणात्मक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै, विद्यालयस्तरमा बाल क्लव गठन तथा परिचालन गर्दै बाल विवाह न्यूनीकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै गैर सरकारी संस्थाहरूसँगको साझेदारीमा महिला हिंसा, मानव वेचविखन तथा बाल श्रम नियन्त्रणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
३५. चेपाङ तथा तामाङ भाषा, संगीत, साहित्य, साँस्कृति, परम्पराको जगेर्ना र प्रचार गर्न गाउँपालिकामा साँस्कृती आदान प्रदान केन्द्र स्थापना गरिनेछ । साथै गाउँपालिकामा **बृहत साँस्कृतिक तथा साहित्यिक सम्मेलन** आयोजना गरिनेछ ।

पूर्वाधार विकास

३६. जनताले अनुभूती गर्न सक्ने गरी विकासका प्रतिफल प्राप्त हुने खालका रणनीतिकरूपले महत्वपूर्ण र स्थायी संरचना विकास हुने खालका योजना तर्जुमा एवं प्राप्त स्रोतको एकीकृतरूपमा परिचालन गरी विकासका स्थानीय गौरवका ठूला एवं बहुवर्षीय आयोजनाहरू सञ्चालनलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
३७. राक्सिराङ गाउँपालिकाको योजनावद्ध रूपमा सबै क्षेत्रको सन्तुलित विकासका लागि चालु आर्थिक वर्षमा तयार गरिएको पञ्चवर्षीय विकास योजना र क्षेत्रगत विकास योजना अनुरूपका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
३८. गाउँ कार्यपालिकाको केन्द्रीय प्रशासकीय भवन निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ । साथै जग्गा प्राप्तिको कार्य सम्पन्न भैसकेका वडाहरूको वडा कार्यालय भवनको निर्माण कार्य ठेकामार्फत अगाडी बढाइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधारको विकास, सम्भार र सञ्चालनको उचित व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३९. गाउँपालिकाको सडक गुरुयोजना पुनरावलोकनमार्फत सडकको राइट अफ वे निर्धारण गर्दै स्थानीय सडक सञ्जाल र यातायात सञ्चालन प्रणालीलाई व्यवस्थित र नियमित गरि विभिन्न रुटमा चल्ने सार्वजनिक सवारीसाधनको भाडा दर निर्धारण गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
४०. गाउँपालिकाभित्रका मुख्य सडक सञ्जालहरू चैनपुर-देविटार-पाङ्गथली-सिलिंगे, चैनपुर-सुनारीसौरा-नेवारपानी, बोटबारी-परेवाभिर-खैराङ्ग-मलेखु सडकहरू स्तरिकरण गरि ग्रामिण सडकहरूलाई व्यवस्थित र सुरक्षित बनाइनेछ ।
४१. निर्माण भैसकेका सडक, सिंचाई तथा खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मत र सम्भारको लागि सडक मर्मत सम्भारको लागी उपभोक्ताहरूको लागत सहभागीतामा मर्मत सम्भार कोष स्थापना गरिनेछ । साथै, स्थानीय खानेपानी तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा गरि खानेपानीको मुहान संरक्षण, व्यवस्थित ठूला खानेपानी आयोजनाहरू र सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिने छ ।
४२. विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भएका पक्कि पुलहरू संघ तथा प्रदेश सरकारसँगको सहकार्यमा बहुवर्षीय आयोजनाको रूपमा निर्माण कार्यरम्भ गरिनेछ । साथै, हाल सञ्चालनमा रहेका साना हिउँदे सडकअन्तर्गत स-साना खोल्साहरूमा साना मोटरेबल ट्रेस ब्रिज निर्माण गरिनेछ । सञ्चालनमा रहेका विभिन्न झोलुङ्गे पुलसम्मको मोटरसाईकल ट्रायाक निर्माण गरि अन्य आवश्यक स्थानमा नयाँ झोलुङ्गे पुल निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
४३. गाउँपालिका भित्रका फराकिलो खेतीयोग्य जमिन रहेका टोलहरू कालीधाप साइटार, हात्ती खोल्सा बिस्कुली टार, चैनपुर लगायतका क्षेत्रहरूमा ठूला सिंचाई आयोजनाहरू संचालन गरि कृषि पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
४४. फुटकर र टुके योजनाहरूलाई न्यूनीकरण गरी ठूला र प्रभावयोग्य आयोजनाहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ । विकासको अभियानमा निजी, गैरसरकारी र सहकारी क्षेत्रलाई सक्रिय बनाउन सहभागितामूलक योजना निर्माण र कार्यान्वयनको प्रणाली विकास गरिनेछ । स्थानीय समुदायहरूको सहभागिता र योगदानमा आधारित विकासका पद्धतिहरू अंगीकार गरिनेछ ।

४५. ग्रामीण विद्युतिकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै गाउँपालिकाको दूर्गम वडाहरूमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणको प्रसारण लाईन विस्तार कार्यलाई पूर्णता दिईने छ । केन्द्रीय विद्युत लाइन जडान नभएका दुरदराजका वस्ती तथा टोलहरूमा लघु जलविद्युत आयोजना तथा सौर्य उर्जा प्रणाली कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै गाउँपालिका भित्रका सम्पूर्ण वडाहरूमा काठेपोल विस्थापन कार्यलाई तीव्रता दिइनेछ ।
४६. गाउँपालिकाको बजारोन्मुख बस्तिहरू, पलाँसे, चैनपुर, राक्सिराङ्ग, अठारे, चौकिटार र सिलिङ्गे मा व्यवस्थित बस्ति विकास र नक्सा पास सहितको पक्कि भवन निर्माण गर्न सहरी विकास तथा एकीकृत बस्ती विकास मापदण्ड कार्यान्वयन गरिनेछ । भुमी व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित गरी बसोबास तथा भुमीहीनहरूको समस्या समाधानको लागि पहल गरिनेछ ।
४७. गाउँपालिकाका दुर्गम भेगहरूबाट बसाईसराई भई सुगम पालिकाहरूमा जाने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गरि अन्यत्रबाट गाउँपालिका भित्र बसाई सरि आउन आकर्षित गर्न "सुन्दर समाज हाम्रो सार, बसाई सरि आउनेलाई घर उपहार" कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४८. समुदायमा आधारित समूहहरूको दिगो व्यवस्थापनमा एक घर एक धारा कार्यक्रमलाई थप बस्तिहरूमा विस्तार गरिनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू

४९. प्राकृतिक स्रोतको दिगो उपयोग, वातावरण र जैविक विविधता संरक्षण, वातावरणमैत्री विकास जस्ता वातावरणीय पक्षहरूलाई सम्बोधन गर्न गाउँपालिकामै वातावरण सम्बद्ध प्राविधिक जनशक्ति व्यवस्था गरी संस्थागत संयन्त्रको विकास गरिनेछ ।
५०. उच्च मूल्यका वनस्पति तथा जडिबुटी संरक्षण र उपयोगबाट आर्थिक आमदानीको स्रोत वृद्धि गर्न योजनावद्ध रूपमा जडिबुटीजन्य वनस्पतिका वृक्षारोपणमा जोड दिइनेछ ।
५१. वायो इन्जिनियरिङका माध्यमबाट वातावरणमैत्री विकासलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । प्राकृतिक श्रोत साधनको उपयोगलाई दीगो बनाउन संरक्षणात्मक कार्यलाई समेत सँगसँगै सञ्चालन गर्नुपर्ने बाध्यात्मक कानूनी व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गराइनेछ ।
५२. सामुदायिक वनको संरक्षणका लागि स्थानीय सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूको नियमन, व्यवस्थापन तथा क्षमता विकास गरी नयाँ र ठोस कार्ययोजना बनाउन सहजीकरण गर्ने र वन जंगल एव जंगली जीवजन्तुको संरक्षणसम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
५३. वातावरण संरक्षण र वनजंगल संरक्षण, कार्वन उत्सर्जन कटौती, कार्वन व्यापार तथा रेड (REDD) सम्बन्धमा समुदायको चेतना अभिवृद्धि गराउने र जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलन सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र आगामी आ.व. मा कम्तिमा तिस हजार बिरुवा रोप्ने कार्यलाई कार्यान्वयन गर्दै यस गाउँपालिकालाई हरित गाउँपालिका बनाइनेछ ।

५४. फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि जैविक र अजैविक फोहोरको वर्गीकरण गरी सोही अनुरूप फोहोरलाई व्यवस्थापन गरी सफा र स्वच्छ राक्सिराड निर्माण गर्न फोहोरमैला व्यवस्थापन नीति तर्जुमा गरी तोकिएको मापदण्ड अनुरूप फोहोर व्यवस्थापन केन्द्रको पहिचान तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
५५. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हुने गरेको विकास निर्माणका कारणले आउने सक्ने प्राकृतिक एवं मानवीय विपदलाई न्यूनीकरण गरि दिगो विकासका लागि उत्थानशील विकास योजना तयार गरी पूर्वाधार विकास निर्माण कार्यमा तोकिएको मापदण्डहरूलाई बाध्यकारी बनाईने छ ।
५६. गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजनालाई प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रत्येक वडामा विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरूको जोहो गरिनेछ । विपद् सम्भावित क्षेत्रहरूको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रहरूमा पूर्व सतर्कता र सजगता अपनाइनेछ । विपदमा परेकाहरूको तत्काल उद्धार गर्न विपद् दस्ता तयार गरी उद्धार गरिएका पीडितलाई आश्रय दिनको लागि प्रत्येक वडामा विपद् भवन निर्माणलाई जोड दिइनेछ ।
५७. चट्याङ्ग प्रभावित क्षेत्रमा चट्याङ्ग न्यूनीकरणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी घरहरूमा (Lightnings arrester) तडित निरोधक जडानको लागि अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता प्रदान गरिनेछ ।
५८. विपद्को देखिकोणले जोखिमयुक्त खरको छाना भएका घरको खरको छानोलाई प्रतिस्थापन गर्ने कार्यक्रमलाई तीव्रता दिँदै राक्सिराङ्ग गाउँपालिकालाई खरको छानोमुक्त स्थानीय तह घोषणा गरिनेछ । साथै, सरकारी वा संस्थागत अनुदानबाट निर्मित तथा निजि घरहरूमा एकै रङ्ग लगाई राक्सिराङ्ग गाउँपालिकाको पहिचान कायम गर्न "हरेक घरको एउटै रङ्ग, सुन्दर शान्त राक्सिराङ्ग" कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

श्री गाउँपालिकाका उपाध्यक्षज्यू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

५९. नेपालको संविधानको अनुसूचि ८ बमोजिमका आफ्ना अधिकारक्षेत्रका विषयमा आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने प्रक्रियालाई तीव्रता दिइनेछ ।
६०. जनउत्तरदायी स्थानीय सरकारको अनुभूती गराउन स्थानीय प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम र व्यवसायिक बनाउँदै आर्थिक एवं वित्तीय सुशासनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ । सूचना सम्प्रेषणको लागि सूचना प्रविधिको विकास तथा उपयोगबाट सर्वसाधारणको सूचनामा पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ ।
६१. गाउँपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनिधि तथा न्यायिक समिति र मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । साथै वडाहरूमा सञ्चालित मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाईनेछ ।

६२. गाउँपालिकाभित्रका सम्पूर्ण वडा कार्यालयहरू, विद्यालयहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरू लगायत सरकारी कार्यालयहरूमा अनिवार्य विद्युतीय हाजीरी लागु गरि कार्यालयको सेवा प्रवाहलाई व्यवस्थित र अनुशासित बनाईनेछ ।
६३. राक्सिराङ गाउँपालिकाका सवै वडा कार्यालयहरूबाट नागरिकमैत्री सेवा प्रवाह गर्न वडा कार्यालयहरूलाई व्यवस्थित र सुविधा सम्पन्न बनाउँदै लगिनेछ । साथै आगामी आ.व. भित्र व्यक्तिगत घटना दर्ता र राजस्व संकलन कार्यलाई सम्पूर्ण वडाहरूमा अनलाईन गरिनेछ ।
६४. कर्मचारीहरू अन्यत्र सुगम स्थानमा सरुवा भई जाने र गाउँपालिकामा कर्मचारी अभाव हुने प्रवृत्ती न्यूनीकरण गरी कर्मचारीलाई उत्प्रेरणा दिई यस गाउँपालिकामा आकर्षित गर्न वडा कार्यालयमा आवास एवम लजिस्टिकको प्रबन्ध गरि कर्मचारीहरूलाई प्रोत्साहन सुविधा प्रदान गर्न आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
६५. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अत्यावश्यक एवं उपयोगी सेवाहरूलाई व्यवस्थित गर्दै विकासका ठोस कार्यक्रम मार्फत जनताको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक जीवनमा रुपान्तरण गरिनेछ ।
६६. गाउँपालिका र वडाबाट प्रवाह हुने सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउन जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी समग्र कार्यालयको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।

अन्त्यमा, “कृषि, विद्युत, पर्यटन र पूर्वाधार, राक्सिराङ विकासको आधार” भन्ने हाम्रो महान अभियानमा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष रूपले साथ र सहयोग गर्नुहुने केन्द्र तथा प्रदेश सरकार, गाउँपालिका परिवार, राजनीतिक दलहरू, सहकारी संस्था, गैरसरकारी संघ संस्थाहरू, समाजसेवी तथा वुद्धिजिवीहरू, कर्मचारी लगायत सम्पूर्ण सहयोगी मनहरूलाई हृदयदेखि धन्यवाद दिंदै आगामी दिनहरूमा पनि यस्तै साथ र सहयोगको अपेक्षा गरिएको छ ।

धन्यवाद ।